

दाखल तारीख : 22.11.2007
नोंदणी तारीख : 22.11.2007
निकाल तारीख : 23.10.2013
निकालाचा कालावधी : व. म. दि.
5 11 1

फुलंब्री येथील दिवाणी न्यायाधीश क.स्तर यांचे न्यायालयात

(पीठासीन अधिकारी डी.एम.झाटे)

नियमित दिवाणी दावा क्रमांक : 91/2008

निशाणी क्रमांक /अ

(जुना नियमित दि.दावा क्रमांक 1057/2007)

1. कडुअप्पा कचरुअप्पा क्षिरसागर
वय : 40 वर्षे, कामधंदा : शेती,
राहणार : लोहगड नांद्रा,
तालुगा फुलंब्री, जिल्हा औरंगाबाद.
2. रत्नाकरअप्पा कचरुअप्पा क्षिरसागर
वय : 32 वर्षे, कामधंदा : शेती,
राहणार : वरीलप्रमाणे.

....

वादी.

वि रु ध्द

1. अमृता शामराव राठोड
वय : 68 वर्षे, कामधंदा : शेती
2. पारुबा आश्रुबा राठोड
वय : 50 वर्षे, कामधंदा : शेती
3. धनसिंग लक्ष्मण राठोड
वय : 38 वर्षे, कामधंदा : शेती
4. किशन शामराव राठोड
वय : 6 वर्षे, कामधंदा : शेती
5. मणिराम केशरुबा राठोड
वय : 45 वर्षे, कामधंदा : शेती

6. रामा शामराव राठोड
वय : 50 वर्षे, कामधंदा : शेती
सर्व राहणार : लोहगड नांद्रा,
तालुका फुलंब्री, जिल्हा औरंगाबाद.

..... प्रतिवादी.

.....
वकील : एम.जी.पाटील, वादीचे वकील.
ए.डी.लहाने पाटील, प्रतिवादीचे वकील.
.....

न्यायनिर्णय

(जाहिर दिनांक 23.10.2013)

1. प्रस्तुतचा दावा निरंतर ताकीद व अतिक्रमण क्षेत्राचा कब्जा मिळण्याबाबत दाखल केलेला आहे.
2. वादीचे कथन खालीलप्रमाणे आहे :-
मौजे लोहगडनांद्रा येथील शेत जमीन गट क्रमांक 104, क्षेत्रफळ 13 एकर 28 गुंटे प्रस्तुत दाव्याचा विषय असल्याने, यापुढे त्यास "वाद जमीन" म्हणुन संबोधिल्या जाईल. वादी हे प्रत्येकी 1 हेक्टर 74 आर क्षेत्राचे मालक व कब्जेदार असून, 5 एकर जमीन वादी व त्यांच्या वडीलांच्या नावावर आहे. वादजमीनीच्या उत्तर बाजुला प्रतिवादी 1 ते 6 यांची जमीन गट क्रमांक 103 असून, त्यांनी जमीन गट क्रमांक 104 मध्ये 20 गुंटे क्षेत्रावर अतिक्रमण केले आहे. दिनांक 19.11.20097 रोजी प्रतिवादी क्रमांक 2 व 3 यांनी बेकायदेशीररित्या वादजमीनीत येवून नांगरणी केली. तसेच प्रतिवादी हे एकत्र कुटुंबाचे सदस्य असून एकत्रित राहतात. प्रतिवादी क्रमांक 4 ते 6 यांनी वादीला शिवीगाळ व मारहाण केली. म्हणुन वादींनी त्यांच्याविरुद्ध फुलंब्री पोलीसस्टेशन येथे फिर्याद दाखल केली, परंतु पोलीसांनी कोणतीही कार्यवाही केली नाही. दिनांक 20.11.2007 रोजी प्रतिवादी

क्रमांक 1, 3 व 5 यांनी बेकायदेशीररित्या वादजमीनीमध्ये गोठा बांधला. वादींनी तालुका अधीक्षक भूमी अभिलेख यांच्याकडून वादजमीनीची मोजणी करून घेतली असता, प्रतिवादींनी वादजमीनीमध्ये अतिक्रमण केल्याचे निष्पन्न झाले. प्रतिवादी बेकायदेशीररित्या वादजमीनीत येवून गोठा बांधून, वादींच्या शांततापूर्व कब्ज्यात हरकत व अडथळा करतात. म्हणून प्रस्तुत दावा निरंतरची ताकीद व अतिक्रमण क्षेत्राचा कब्जा प्रतिवादीकडून मिळावा यासाठी दाखल केला आहे.

3. प्रतिवादी क्रमांक 1 ते 6 यांची लेखी कैफियत निशाणी 18 वर दाखल केली आहे. प्रतिवादींनी दाव्यातील मजकूर अमान्य केला आहे. वादी वादजमीनीचे मालक व कब्जेदार असल्याचे व प्रतिवादींची जमीन गट क्रमांक 103 मध्ये असल्याचे प्रतिवादींनी मान्य केले आहे, परंतु त्यांनी बेकायदेशीररित्या वादजमीनीमध्ये अतिक्रमण करून वादींच्या जमीनीत गोठा बांधल्याचे नाकारले आहे. प्रतिवादींच्या कथनानुसार त्यांची जमीन ही सुपिक व चांगल्या दर्जाची असून बागायती आहे. त्यांची प्रगती व त्यांच्या विहिरीला मुबलक पाणी असल्याने, वादीला पाहवत नाही. तसेच वादी हे बेकायदेशीररित्या प्रतिवादींच्या विहिरीमधील पाण्यामध्ये हिस्सा मागत आहेत व तो त्यांनी न दिल्यामुळे, प्रस्तुतचा खोटा दावा दाखल करण्यात आला आहे. दाव्यास कोणतेही कारण घडलेले नाही. प्रतिवादींनी बेकायदेशीररित्या वादजमीनीत बांधकाम अथवा जनावरासाठी गोठा बांधलेला नाही. सदर बांधकाम व जनावराचा गोठा हा प्रतिवादींच्या जमीनीमध्ये आहे. त्यामुळे दावा खर्चासह खारीज करण्यात यावा अशी विनंती केली आहे.

4. दोन्ही बाजूंचे कथन विचारात घेता, पुढील मुद्दे निशाणी 21 वर काढण्यात आले आहेत. त्यावरील निष्कर्ष कारणमीमांसासह खालीलप्रमाणे :-

<u>मुद्दे</u>	<u>निष्कर्ष</u>
1 वादींनी वादमिळकतीवर त्यांचा कब्जा आहे हे सिध्द केले काय ?	होय.
2 वादींनी असे सिध्द केले काय की प्रतिवादींनी वादींचे वादमिळकतीचे शांततामय कब्जेवहिवाटीस अडथळा केला व वादमिळकतीमधे गोठा बांधला ?	नाही.
3 वादींनी असे सिध्द केले काय की प्रतिवादींनी वादमिळकतीपैकी 17 गुंठे जमीनीवर अतिक्रमण केले आहे ?	नाही.
4 वादी हे प्रतिवादीविरुध्द निरंतर ताकीदीच हुकूमनामा मिळण्यास पात्र आहेत काय ?	नाही.
5 वादी हे अतिक्रमित 17 गुंठे जमीनीचा कब्जा मिळण्यास पात्र आहेत काय ?	नाही.
6 काय आदेश व हुकूमनामा ?	वादींचा दावा खारीज करण्यात येतो.

कारणमीमांसा

5. वादीतर्फे वादी क्रमांक 1 ला निशाणी 36 वर तपासले आहे व शेख आरेफ यासीन, साक्षीदार क्रमांक 2 यांना निशाणी 45 वर तपासले आहे. प्रतिवादीतर्फे कमलाकर पिता शंकरराव राखुंडे, यास निशाणी 51 वर तपासले आहे.

मुद्दा क्रमांक 1 ते 3 :-

6. वादजमीन गट क्रमांक 104 मधे वादींच्या नावे प्रत्येकी 1 हेक्टर 74 आर जमीन असल्याचे प्रतिवादींना मान्य आहे. तसेच सदर जमीन ही त्यांच्या मालकीची असुन, कब्ज्यात असल्याबाबत प्रतिवादींनी वाद उपस्थित केलेला नाही. प्रतिवादींच्या मालकीची व कब्ज्यात असलेली जमीन ही गट क्रमांक 103 मधे असल्याबाबत वादी व प्रतिवादींना मान्य आहे, परंतु प्रतिवादींनी वादजमीन गट क्रमांक 104 मधे 17 गुंठे अतिक्रमण केल्याचे व गोठा

बांधल्याचे त्यांनी नाकारले आहे. त्यामुळे प्रस्तुत बाब ही वादींनी सिध्द करणे आवश्यक आहे.

7. वादीतर्फे साक्षीदार क्रमांक 1 म्हणुन वादी क्रमांक 1 ची साक्ष नोंदविण्यात आली आहे. प्रतिवादीतर्फे त्यांनी स्वतः साक्ष नोंदविलेली नाही, परंतु त्यांच्यातर्फे कमलाकर शंकरराव राखुंडे यांना निशाणी 51 वर तपासलेले आहे. त्यांच्या साक्षीवरुन असे दिसुन येते की त्यांचे शेतजमीन गट क्रमांक 98 मध्ये असुन प्रतिवादींची जमीन गट क्रमांक 103 च्या शेजारी आहे. वादजमीनीच्या उत्तर बांधावरुन सरकारी डांबरी रस्ता आहे. त्याची रुंदी 60 फुट असून, त्यानंतर 5 फुटाच्या नाल्या आहेत. जमीन गट क्रमांक 104 च्या मालकीचे कोणतेही क्षेत्र प्रतिवादींच्या जमीनी शेजारी निघत नाही अशी साक्ष दिली आहे. प्रस्तुत प्रकरणात वादी व प्रतिवादी यांचा तोंडी पुरावा हा एकमेकाच्या विसंगत आहे. वादीची असे कथन आहे की प्रतिवादींनी वादजमीनीमध्ये 17 गुंठे अतिक्रमण करुन गोठा बांधलेला आहे, परंतु प्रतिवादींचा असा बचाव आहे की सदर गोठा हा त्यांच्या मालकीच्या व कब्ज्याच्या जमीनीमध्ये आहे. दोन्ही बाजूंचा तोंडी पुराव्यावरुन वादजमीनीमध्ये गोठा बांधलेला आहे ही बाब स्पष्ट होण्यास पुरेशी नाही. साक्षीदार क्रमांक 2 ची साक्ष महत्वाची आहे. त्यांच्या पुराव्यात असे आले आहे की, वादींनी दिनांक 21.11.2007 रोजी मोजणीसाठी अर्ज दिला व त्यानुसार त्यांनी मोजणीची तारीख 15.01.2008 निश्चित केली.त्याबाबत वादी व प्रतिवादींना पोष्टाने प्रमाणपत्राद्वारे नोटीसा पाठविण्यात आल्या. त्यांनी मुळ अभिलेखाप्रमाणे वादजमीन गट क्रमांक 104 ची मोजणी केली असता, गट क्रमांक 103 च्या कब्जेदाराने जमीन गट क्रमांक 104 मधील 17 गुंठे अतिक्रमण केल्याचे त्यांना दिसुन आले म्हणुन त्यांनी तसा मोजणी नकाशा निशाणी 46 प्रमाणे दाखल केला व सदरनकाशा हा मुळ नकाशाप्रमाणे

बरोबर असल्याची साक्ष दिली आहे. परंतु त्यानी उलटतपासात असे कबुल केले आहे की, त्यांनी केवळ वादजमीन गट क्रमांक 104 ची मोजणी केली, परंतु त्याचे क्षेत्र माजले नाही. तसेच त्यामधील असणारे पोट हिस्से यांचेही क्षेत्र व मालकीबाबत चौकशी केली नाही. त्यांनी प्रतिवादींना मोजणीसाठी नोटीसा दिल्या नाहीत कारण त्यांच्या विरुद्ध अर्जामधे तक्रार नव्हती. वादींनी मोजणीसाठी केलेला अर्ज निशाणी 56 वर आहे. त्यावरून वादींनी वादजमीनीच्या चर्तुःसिमा देवुन त्यांची मोजणी करण्याबाबत विनंती केली होती. निशाणी 57 प्रमाणे वादी व प्रतिवादींना पोष्टाच्या प्रमाणपत्राने नोटीसा पाठविल्या. निशाणी 56 प्रमाणे त्यांनी प्रतिवादी क्रमांक 1, मोतीराम सांडु, धोंडीराम तान्हा, त्रिंबक काशीनाथ, कचरु केशव, आमृता रामराव व शेकु लक्ष्मण यांना वादजमीनीची मोजणी दिनांक 15.01.2008 रोजी निश्चित केल्याची सदरच्या नोटीसीद्वारे स्पष्ट होत आहे. निशाणी 59 वर वादी क्रमांक 1 च्या दिनांक 15.01.2008 रोजीच्या जबाबाची प्रमाणित प्रत आहे. त्यानुसार त्यादिवशी जायमोक्यावर प्रत्यक्षात वादजमीन 104 ची मोजणी प्लेन टेबलच्या सहाय्याने व मुळ अभिलेखाप्रमाणे पंचासमक्ष करुन खुणा दाखविल्या व वादी क्रमांक 1 यांना मान्य असल्याचे सदरच्या जबाबावरून स्पष्ट होत आहे. निशाणी 66 वर उपविभागीय अभियंता, सा.बां.उत्तर उप-विभाग, औरंगाबाद यांना प्रतिवादी क्रमांक 3 यांनी लोहगडनांद्रा ते अंजनडोह या रस्त्याबाबतीत माहिती दिलेली आहे. सदर रस्त्याची रुंदी 12 ते 18 मीटर असल्याचे सदर पत्रावरून स्पष्ट होत आहे. वादजमीनीचा 7/12 उतारा निशाणी 37 वर दाखल केलेला आहे व प्रतिवादींच्या जमीन गट क्रमांक 103 चा 7/12 उतारा निशाणी 64 वर आहे. त्यावरून जमीन गट क्रमांक 104 मध्ये वादींच्या नावे प्रत्येकी 1 हेक्टर 74 आर क्षेत्र आहे हे स्पष्ट होत असून, सदर गटामध्ये इतर शेतक-यांचे नावे जमीनी असल्याचे दिसून येत आहे.

तसचे जमीन गट क्रमांक 103 मध्ये प्रतिवादी व्यतिरिक्त इतर मालक व कब्जेदार असल्याचे 7/12 उता-यावरून स्पष्ट होत आहे.

8. वादींची केस आहे की प्रतिवादींनी वादजमीन गट क्रमांक 104 मध्ये उत्तर बाजुने 17 गुंठयावर अतिक्रमण केले आहे, परंतु प्रतिवादींनी ही बाब नाकारली आहे. त्यामुळे सदर 17 गुंठे क्षेत्र अतिक्रमण करण्यापुर्वी वादींच्या कब्ज्यामध्ये होते हे वादीने प्रथम सिध्द करणे आवश्यक आहे. वादी क्रमांक 1 ने त्याच्या उलटतपासात असे कबुल केले आहे की त्याच्या हिश्याला आलेल्या जमीनच्या चर्तुःसिमा पुर्वेला नाला, पश्चिमेला शामराव व इतर भावांची जमीन, उत्तरेला प्रतिवादींची जमीन व रस्ता व दक्षिणेला प्रतिवादीची जमीन. यावरून असे स्पष्ट होत आहे. वादीक्रमांक 1 च्या उत्तरेस प्रतिवादींची जमीन व रस्ता आहे. याचाच अर्थ वादी क्रमांक 2 ची जमीन वादी क्रमांक 1 च्या पश्चिम बाजुस आहे.

फेरफार क्रमांक 219 निशाणी 38 वरून वादींच्या वडिलांनी जमीनीची वाटणी करून वादींना व त्यांच्या आईला जमीन वाटुन दिलेली आहे. सदरचा फेर हा दिनांक 30.03.1989 रोजी घेण्यात आलेला आहे. वाटणीमध्ये वादी क्रमांक 1 ला 2 हेक्टर व वादी क्रमांक 2 ला 3 हेक्टर 49 आर व त्यांच्या आईला 2 हेक्टर जमीन वाटुन दिल्याचे सदर फेरफारावरून स्पष्ट होत आहे. परंतु आजतिथीला वादींच्या नावे प्रत्येकी 1 हेक्टर 74 आर जमीन नावे आहे. तसेच वादजमीन गट क्रमांक 104 मध्ये प्रतिवादी 3 च्या नावे 14 आर, प्रतिवादी क्रमांक 4 च्या नावे 27 आर तसेच प्रतिवादी क्रमांक 5 च्या नावे 14 आर क्षेत्राची नोंद घेण्यात आलेली आहे. त्यावरून हे स्पष्ट होत आहे की सदर प्रतिवादींना जमीन गट क्रमांक 104 मध्ये सुध्दा त्यांच्या मालकीची जमीन असून त्यांच्या कब्ज्यात आहे.

9. मोजणी नकाशा निशाणी 46 चे अवलोकन केले असता, वादजमीन 104 मधुन सरकारी रस्ता गेल्याचे दिसुन येत आहे व रस्त्याच्या उत्तर बाजुने 17 गुंटे क्षेत्रावर गट क्रमांक 103 चे कब्जेदाराने वहिवाट केल्याचे स्पष्ट होत आहे. तसेच जमीन गट क्रमांक 102 च्या कब्जेदारांनी वाद जमीन 104 मधे 1 गुंटे क्षेत्रामधे अतिक्रमण केल्याचे सदरच्या नकाशावरुन स्पष्ट होत आहे. परंतु या ठिकाणी वादींच्या कब्ज्यामधे प्रत्येकी 1 हेक्टर 74 आर पेक्षा कमी क्षेत्र आहे या बाबत कोणताही दस्तपुरावा दाखल केलेला नाही. तसेच सदर नकाशावरुनसुध्दा वादीने त्यांच्या कब्ज्यामधे 1 हेक्टर 74 आर जमीनीपेक्षा कमी क्षेत्र आहे याबाबत काहीही उल्लेख केलेला नाही. दुसरी महत्वावी बाब म्हणजे जमीन गट क्रमांक 103 मधे प्रतिवादी क्रमांक 1 ते 6 यांची जमीन असुन इतर लोकांच्या सुध्दा जमीनी आहेत. परंतु सदर 17 आर अतिक्रमित क्षेत्रामधे कोणत्या प्रतिवादींनी किती अतिक्रमण केलेले आहे ही बाब स्पष्ट होत नाही. त्यामुळे जरी चर्चेसाठी असे गृहीत धरले की प्रतिवादींनी सदर क्षेत्रामधे अतिक्रमण केलेले आहे, परंतु कोणत्या प्रतिवादींनी किती क्षेत्रावर अतिक्रमण केले ते नकाशावरुन स्पष्ट होत नाही. तसेच सदर नकाशामधे वादींच्या कब्ज्यामधे असलेल्या क्षेत्राची मोजणी करुन त्यांच्या कब्ज्यामधे 1 हेक्टर 74 आर पेक्षा कमी क्षेत्र वहिवाटीत आहे अशी कोठेही नोंद केलेली नाही. त्यामुळे केवळ जमीन गट क्रमांक 103 च्या कब्जेदारांनी वादजमीन 104 मधे 17 गुंट्याच्या क्षेत्रावर अतिक्रमण केले हे जरी वादींनी सिध्द केले असले तरी, 17 गुंटे क्षेत्र हे प्रतिवादींच्या कब्ज्यामधे असल्याबाबत अभिलेखावर असलेल्या पुराव्यावरुन स्पष्ट होत नाही.

10. प्रतिवादींची जमीन रस्त्याच्या उत्तर बाजुला गट क्रमांक 103 मधे आहे. त्यामुळे ते रस्त्याच्या अलीकडे येवुन वादींच्या कब्ज्यास हरकत व अडथळा करीत आहेत

असे म्हणता येणार नाही. कारण रस्त्याचे पलीकडील 17 गुंटे क्षेत्र वादींच्या कब्ज्यात होते याबाबतीत कोणताही पुरावा दाखल केलेला नाही. म्हणून प्रतिवादी हे वादींच्या कब्ज्यास हरकत, अडथळा करतात ही बाब सिध्द होत नाही. एकंदरीत वरील चर्चा विचारात घेता, वादीजमीनीपैकी वादींच्या मालकी व कब्ज्यात 1 हेक्टर 74 आर क्षेत्र असल्याच वादींच्या पुराव्यावरून सिध्द होत आहे. परंतु प्रतिवादींनी त्यांच्या मालकीच्या क्षेत्रामधे गोठा बांधून 17 गुंटे क्षेत्रावर अतिक्रमण केले ही बाब वादींनी पुराव्याअभावी सिध्द केलेली नाही. म्हणून मी वादी मुद्दा क्रमांक 1 चे निष्कर्ष होकारार्थी व मुद्दा क्रमांक 2 व 3 चे निष्कर्ष नकारार्थी नोंदवित आहे.

मुद्दा क्रमांक 4 व 5 :-

11. माझे मुद्दा क्रमांक 1 ते 3 वरील नकारार्थी निष्कर्ष व चर्चा विचारात घेतली असता, प्रतिवादी हे वादींच्या शांततापूर्ण कब्ज्यास हरकत व अडथळा करतात व त्यांनी वादींच्या मालकीच्या क्षेत्रामधे 17 गुंटे क्षेत्रामधे अतिक्रमण केल्याचे वादीने पुराव्याअभावी सिध्द केले नाही, म्हणून ते प्रतिवादीविरुध्द निरंतर ताकीद मिळण्यास पात्र नाहीत. तसेच सदर 17 गुंटे अतिक्रमण क्षेत्र हे वादींची मालकी असल्याबाबत वादीने सिध्द न केल्याने, त्याचा कब्जा देण्यास वादी पात्र नाहीत. करीता मी मुद्दा क्रमांक 4 व 5 चे निष्कर्ष नकारार्थी नोंदवित आहे.

मुद्दा क्रमांक 6 :-

12. वादी व प्रतिवादीचा पुरावा विचारात घेतला असता, वादीने त्याची केस पुराव्याअभावी सिध्द केली नाही, म्हणून माझ्या मते दोन्ही बाजूंनी त्यांचा दाव्याचा खर्च त्यांनी सोसणे योग्य होईल. करीता मी खालील आदेश करीत आहे.

आदेश

1. दावा खारीत करण्यात येतो.
2. वादी व प्रतिवादींनी त्यांचा खर्च त्यांनी सोसावा.
3. हुकूमनामा तयार करण्यात येतो.

सही / –

(डी.एम.झाटे)

स्थळ : फुलंब्री

दिनांक : 23.10.2013

दिवाणी न्यायाधीश कनिष्ठ स्तर,

फुलंब्री.

CERTIFICATE

I affirm that the contents of this P.D.F. file Judgment are same, word to word, as per the original Judgment.

Name of the Stenographer : Sau.R.V.Kulkarni

Court : C.J.J.D., Phulambri.

Date : 23.10.2013

Judgment signed by the presiding officer on : 23.10.2013

Judgment uploaded on : 25.10.2013